

Raadsvoorstel

Onderwerp	Najaarsrapportage 2026
Datum	27 oktober 2026
Portefeuillehouder	P.J. Gaynor
Behandelaar	Financieel adviseur
Zaaknummer	620885
Bijlagen	Najaarsrapportage 2026

Korte beschrijving voorstel:
Het college informeert de raad door middel van de najaarsrapportage over de realisatie van de gemeentebegroting over de eerste tien maanden van het lopende boekjaar. Daarnaast wordt de raad op sommige punten gevraagd om extra budget voor de exploitatie of een investering. Bovendien wordt in de tussentijdse rapportage gerapporteerd over drie grote projecten. Via een bijbehorende begrotingswijziging stelt het college de gemeenteraad voor om de begroting te wijzigen aan de hand van de financiële effecten die hebben plaatsgevonden of nog worden voorzien.

Te nemen besluit:

1. De Najaarsrapportage 2026 vast te stellen en daarmee:
    a. de begrote uitgaven en inkomsten na wijziging per programma vast te stellen;
    b. per saldo een bedrag van € 394.000 minder toe te voegen aan de algemene reserve;
    c. per saldo een bedrag van € 4.574.000 toe te voegen aan algemene bestemmingsreserve, waarvan € 550.000 vanuit het voordeel op de opvang van Oekraïners ten behoeve van toekomstige opvangkosten voor bijzondere doelgroepen, onder de voorwaarde dat deze toevoeging bij de jaarrekening wordt bijgesteld indien het werkelijke realisatievoordeel op de opvangkosten anders uitvalt;
    d. per saldo een bedrag van € 197.000 toe te voegen aan de reserve bouwgrondexploitaties;
    e. per saldo een bedrag van € 71.000 te onttrekken aan de reserve onderwijs;
    f. per saldo een bedrag van € 987.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein
    g. een bedrag van € 460.000 niet te storten in de reserve afval;
    h. een bedrag van € 160.000 niet te onttrekken aan de reserve precarioheffing;
    i. per saldo een bedrag van € 382.000 minder toe te voegen aan de onderhoudsvoorzieningen;
    j. per saldo een bedrag van € 52.000 te onttrekken aan de pensioenvoorziening wethouders;
    k. per saldo een bedrag € 237.000 toe te voegen aan de wachtgeldvoorziening wethouders;
    l. per saldo een bedrag van € 106.000 te onttrekken aan de wachtgeldvoorziening personeel.
2. De 12de begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

Aanleiding, samenhang en voorgeschiedenis

In de Najaarsrapportage 2026 wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen in de maanden januari tot en met oktober van 2026. De rapportage bevat, zoals is opgenomen in onze financiële verordening, een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met de afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen. Het gaat hierbij dus om bestaand beleid; voorstellen voor nieuw beleid horen thuis in de perspectiefnota en de daaropvolgende begroting, of in afzonderlijke raadsvoorstellen.

In de najaarsrapportage wordt aandacht besteed aan de financiële afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2026 voor het jaar 2026 en voor de jaren 2027 en verder ten opzichte van de Programmabegroting 2027, inclusief begrotingswijzigingen die in het lopende jaar al zijn goedgekeurd. In de najaarsrapportage zijn de volgende begrotingswijziging verwerkt welke effect hebben op het saldo: 2) Grondexploitatie Gerichtenweg, 4) Jaarrekening 2025, 5) Flexwonen en 9) Grondexploitatie Horstkamp. De 12e begrotingswijziging betreft de najaarsrapportage zelf.

Naast de financiële afwijkingen wordt ook gerapporteerd over de drie grote projecten. Te weten: Multifunctionele accommodatie Doornspijk, Eigentijds gemeentekantoor en Hub ’t Harde.

Beoogd effect

Met de najaarsrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële stand van zaken na de eerste tien maanden van 2026 en over de voortgang op de grote projecten. Daarnaast wordt de raad gevraagd om de toekenning van extra budget vast te stellen. Middels de najaarsrapportage worden budgetafwijkingen verzameld en wordt de raad in staat gesteld om deze afwijkingen integraal af te wegen. Zo wordt voldaan aan de informatieplicht en aan de financiële verordening van de gemeente.

Argumenten

1.1. Met het aanbieden van deze najaarsrapportage wordt invulling gegeven aan artikel 6 van de financiële verordening van de gemeente Elburg.
Met de najaarsrapportage wordt de raad geïnformeerd over de verschillende (financiële) ontwikkelingen binnen de gemeente Elburg. Incidentele afwijkingen groter dan € 100.000 en structurele afwijkingen groter dan € 25.000 worden nader toegelicht. Hiermee wordt invulling gegeven aan de actieve informatieplicht, zoals nader vastgelegd in artikel 6 van de financiële verordening van de gemeente Elburg.

1a. Het vaststellen van de gewijzigde programmasaldi verduidelijkt welke afwijkingen bij de jaarrekening moeten worden toegelicht.
Sinds de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt nadrukkelijker toegezien op afwijkingen tussen de begrote en werkelijke baten en lasten. De raad heeft het budgetrecht en autoriseert de baten en lasten op programmaniveau. Afwijkingen tussen de begroting en de realisatie op programmaniveau worden in beginsel als onrechtmatig aangemerkt, tenzij de begroting tussentijds door de raad is gewijzigd. Dit gebeurt onder meer door het vaststellen van begrotingswijzigingen.

Door ook de gewijzigde saldi per programma vast te stellen, wordt expliciet vastgelegd binnen welke financiële kaders het college bevoegd is om baten te realiseren en lasten te maken. Dit bij aan een soepelere rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening en beperkt het aantal afwijkingen dat als onrechtmatig wordt aangemerkt.

De tabellen in hoofdstuk 3 van de najaarsrapportage geven inzicht in de gewijzigde saldi per programma na verwerking van de najaarsrapportage.

1b t/m 1l. De raad bepaalt welke bedragen aan reserves en voorzieningen worden toegevoegd of onttrokken.
De onttrekkingen aan en toevoegingen aan reserves en voorzieningen worden toegelicht in de najaarsrapportage. Door de bijbehorende bedragen expliciet in het raadsvoorstel op te nemen, wordt inzichtelijk op welke reserves en voorzieningen de najaarsrapportage betrekking heeft. Daarnaast krijgt de raad hiermee de mogelijkheid om op onderdelen af te wijken van de voorgestelde en in de najaarsrapportage toegelichte mutaties.

1c. Het college wenst de niet-bestede middelen voor Oekraïne-opvang te reserveren voor toekomstige opvangkosten bijzondere doelgroepen.
In de najaarsrapportage wordt een verwacht voordeel van € 550.000 op de opvang van Oekraïners toegelicht als gevolg van lagere kosten dan begroot. Voorgesteld wordt om deze middelen niet via het resultaat 2026 te bestemmen aan de algemene reserve, maar specifiek te reserveren in de algemene bestemmingsreserve en daarmee beschikbaar te houden voor toekomstige kosten voor de opvang van bijzondere doelgroepen. Bij de jaarrekening 2026 wordt de definitieve toevoeging aan deze reserve automatisch naar boven of beneden bijgesteld op basis van het daadwerkelijk gerealiseerde voordeel op de opvangkosten van Oekraïners.

1g. De eerder voorgestelde storting blijkt niet noodzakelijk.
De begrote storting van € 460.000 in de afvalreserve is in 2025 vanwege een positief resultaat niet uitgevoerd en voor 2026 opnieuw geraamd. Uit de meerjarige beoordeling bij de Meerjarenprogrammabegroting 2027 blijkt dat de afvalreserve naar verwachting toereikend blijft, mede gelet op de ambitie om vanaf 2028 100% kostendekkendheid te realiseren. Daarom wordt voorgesteld het bedrag van € 460.000 toe te voegen aan de algemene reserve in plaats van aan de afvalreserve.

1h. De eerder voorgestelde onttrekking blijkt niet noodzakelijk.
In lijn met de Meerjarenprogrammabegroting 2027 wordt voorgesteld om voor 2026 de structurele inzet van de precarioreserve ter dekking van de exploitatieruimte, zoals opgenomen in de perspectiefnota 2024, te corrigeren. Reserves mogen in beginsel enkel structureel worden ingezet ter dekking van kapitaallasten of via de inzet van de vrije ruimte binnen de algemene reserve (10%-regeling). De eerder geraamde inzet van de precarioreserve voldoet niet aan deze voorwaarden.

2. De vastgestelde begrotingswijziging maakt het mogelijk de budgetten aan te passen aan de in de najaarsrapportage toegelichte afwijkingen.
De begrotingswijziging vormt de financiële vertaling van de ontwikkelingen en afwijkingen die in de Najaarsrapportage 2026 worden toegelicht. Met de vaststelling van de najaarsrapportage stelt de raad ook de bijbehorende begrotingswijzigingen vast. Hiermee worden de budgetten aangepast aan de in de rapportage beschreven afwijkingen.

Kanttekeningen
1. Afwijkingen kleiner dan € 100.000 worden niet afzonderlijk toegelicht.
In de najaarsrapportage worden uitsluitend financiële afwijkingen groter dan € 100.000 toegelicht. Afwijkingen onder deze grens worden niet nader gespecificeerd. Hierdoor blijft de rapportage overzichtelijk en ligt de nadruk op de financieel meest relevante ontwikkelingen. Dit betekent echter dat de raad minder inzicht krijgt in de onderliggende kleinere afwijkingen, die gezamenlijk wel een substantieel financieel effect hebben.

Alternatieven
N.v.t.

Financiën
2026 is gestart met een begrotingsruimte van € 0. Dat wil zeggen dat de baten en lasten even hoog begroot waren. Na vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2026 bedroeg de begrotingsruimte € 5.000 positief. Dat betekent dat de gemeente op basis van de informatie in de Voorjaarsrapportage 2026 de verwachting had om in 2026 een voordelig jaarresultaat te realiseren. In de voorliggende najaarsrapportage worden de financiële voor- en nadelen vermeld die gezamenlijk een voordelig effect hebben op het begrotingsresultaat van € 29.000 positief.

Na de Najaarsrapportage 2026 bedraagt de begrotingsruimte, oftewel het verwachte voordelige jaarresultaat, daardoor € 34.000.

Verloop begrotingsresultaat (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Begroot na Voorjaarsrapportage 2026	-5			
Begroot na begroting 2027-2030		875	-173	-1.073
Totale effecten Najaarsrapportage 2026	-29	-564	-501	-563
Begroot na wijziging (<0 is voordeel)	**-34**	**311**	**-674**	**-1.636**

De effecten van de najaarsrapportage voor 2026 betreffen hoofdzakelijk incidentele effecten welke nader zijn toegelicht in inleiding van de Najaarsrapportage 2026. De effecten van de najaarsrapportage van 2027 en verder worden hoofdzakelijk beïnvloed door de uitkomst van de Septembercirculaire 2026. Voor een verdere samenvatting van de financiële effecten wordt verwezen naar de inleiding van de Najaarsrapportage 2026.

Communicatie/burgerparticipatie
Na vaststelling door de raad volgt de publicatie op de website van de gemeente Elburg.

Vervolg
Na vaststelling door de raad volgt de publicatie op de website van de gemeente Elburg en worden de wijzigingen verwerkt in de administratie.

Bijlage(n)
Najaarsrapportage 2026

Elburg, 27 oktober 2026

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester (wnd), de secretaris,

Dhr. drs. H.J. van Schaik Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma